

KRASP

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Jan Szmidt
Rektor
Politechniki Warszawskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 3 sierpnia 2020 r.

KRASP/113/2020

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo nr SPS-WP-173-134/20 z 13 lipca 2020 r. w załączeniu przesyłam uwagi Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczące rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw.

Z wyrazami szacunku,

Prof. dr hab. inż. Jan Szmidt
Przewodniczący KRASP

Uwagi
Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
dotyczące
rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach
oraz niektórych innych ustaw
(projekt przekazany pismem z dnia 13 lipca 2020 r.)

Projekt nowelizacji ma na celu:

1. dostosowanie polskiego porządku prawnego do wprowadzonych rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1155 z dnia 20 czerwca 2019 r.;
2. wprowadzenie środków pozwalających na wykonanie celu nr 5 planu działań przygotowujących Rzeczpospolitą Polską do przystąpienia do programu ruchu bezwizowego (Visa Waiver Program) ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki – proponowane zmiany nie przewidują zmiany rozwiązań systemowych, na które mogłyby mieć wpływ uczelnie;
3. wprowadzenie zmian w zakresie regulacji dotyczących podróznego ubezpieczenia medycznego, którego posiadanie przez cudzoziemca stanowi jeden z wymogów uzyskania wizy krajowej, jak i wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie takiej wizy.

W wyniku przeprowadzonej analizy zauważono następujące zmiany:

1. W postępowaniach o wydanie wizy krajowej (art. 5 ustawy o cudzoziemcach) zaproponowano wyłączenie stosowania przepisów art. 9 ust. 2 kodeksu wizowego („Osoba ubiegająca się o wizę może być zobowiązana do umówienia się na spotkanie w celu złożenia wniosku. Spotkanie odbywa się z reguły przed upływem okresu dwóch tygodni od daty, w której zażądano spotkania”) – *uproszczenie procedury*. Należy zauważyć, że w 2011 r. wprowadzono w polskich urzędach konsularnych za granicą rozwiązania organizacyjne nakładające na cudzoziemców ubiegających się o wizę obowiązek uprzedniego umówienia terminu składania wniosku wizowego za pośrednictwem elektronicznego systemu rejestracji wizyt. Stworzona w tym celu aplikacja (e-konsulat.gov.pl) umożliwia umawianie wizyt w celu złożenia wniosków zarówno o wizy krajowe, jak i o wizy Schengen. System umawiania wizyt za pośrednictwem tej aplikacji lub innych form rejestracji wprowadzanych pomocniczo przez poszczególne urzędy konsularne powinien być zachowany w odniesieniu do obu kategorii wiz z uwagi na swą porządkującą funkcję, tym bardziej, że polskie urzędy konsularne stoją przed stale rosnącymi wyzwaniami w zakresie obsługi ruchu osobowego. Liczba wydawanych wiz przez polskie urzędy konsularne przekracza 1,5 mln, spośród których ponad 1 mln stanowią wizy krajowe. Wśród wiz krajowych dominują wizy wydawane w celu wykonywania pracy – 80% ogółu. Struktura i liczba składanych wniosków wizowych oraz skala wzrostu liczby wydawanych zezwoleń na pracę oraz rejestrowanych oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom sprawiają, że w *wielu wypadkach obecnie niemożliwe jest utrzymanie 2-tygodniowego okresu między datą umówienia spotkania w celu złożenia wniosku wizowego a datą samego złożenia wniosku*. *Zmiana przepisów kodeksu wizowego pozwalająca na złożenie wniosku już na 6 miesięcy przed datą planowanej podróży powinna złagodzić konsekwencje wzrostu zapotrzebowania na rozpatrywanie większej liczby wniosków wizowych w polskich urzędach konsularnych. Być może w jakimś stopniu wpłynie to na usprawnienie wydawania wiz studentom.*

2. W rozdziale 3 (Zaproszenia) wprowadzono rozwiązania pozwalające na zamieszczanie w zaproszeniu informacji związanych z przetwarzaniem danych – *przepis o charakterze porządkowym*.
3. W dziale IV (Wydawanie wiz) – zaproponowano wprowadzenie szczególnych terminów wydania wizej krajowej przez konsula oraz sposobu składania wniosku o wydanie wizej krajowej; wiza krajowa wydawana jest w terminie 15 dni od złożenia wniosku, a w uzasadnionych przypadkach termin ten przedłuża się do 60 – *tutaj notuje się postęp*.
4. Art. 25 – ubezpieczenie do karty/wizej musi być unijne lub jeżeli jest spoza UE, to musi spełniać określone wymogi: ubezpieczyciele muszą posiadać całodobowy numer alarmowy i są zatwierdzeni przez właściwego ministra, ma pojawić się lista instytucji, gdzie cudzoziemcy mają się ubezpieczać. *Z jednej strony to niezły pomysł, z drugiej jednak pojawia się obawa, że np. kandydatom/studentom z Indii będzie być może trudno nabyć takie ubezpieczenie. Należy upewnić się, że cudzoziemiec będzie mógł „realnie” wykupić takie ubezpieczenie, np. kupi przez Internet, a konsul będzie wymagał oryginału umowy podpisanej z firmą z podpisem i pieczętką.*
5. Zrezygnowano z podstawy odmowy wydania wizej związanej z posiadaniem przez cudzoziemca dokumentu podróży, który nie spełnia kryteriów określonych w art. 77 ust. 5 ustawy o cudzoziemcach – *uproszczenie procedury*, ale przepis ten określa, jakie informacje dotyczące składanych dokumentów są wymagane i jakich informacji należy udzielić wraz z wnioskiem wizowym. Tu trzeba zaznaczyć, że *w konsulatach jest wymagane przedstawianie Zaświadczenia o przyjęciu cudzoziemca na studia (wg. wzoru MNiSW), ale UoC tego nie zakłada w tych przepisach. Ten dokument jest wymagany w tej ustawie (Art. 144 ust. 1) w liście dokumentów do wniosku o pobyt tymczasowy już na terenie RP.*
6. Odmowa wizej na specjalnym formularzu – w art. 76 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach doprecyzowano, iż decyzja o utrzymaniu w mocy decyzji o odmowie wydania wizej Schengen lub wizej krajowej po ponownym rozpatrzeniu wniosku będzie wydawana na formularzu, który zostanie określony w rozporządzeniu – *przepis o charakterze porządkowym*.
7. Zmianie ulegną również przepisy określające zawartość formularza wniosku o wydanie wizej krajowej – *przepis o charakterze porządkowym*.
8. W dziale IV – Wizej (Cofanie i unieważnianie wiz) – zmianie ulegnie art. 93 poprzez dodanie regulacji prawnej określającej, iż decyzja o utrzymaniu w mocy decyzji o cofnięciu lub unieważnieniu wizej Schengen lub wizej krajowej po *ponownym rozpatrzeniu wniosku będzie wydawana na formularzu. Podobnie jak w przypadku decyzji utrzymującej w mocy decyzję.*
9. Zmiana wysokości opłat za wydanie wizej Schengen (z 35/60 euro do 40/80 euro (ulgowa/normalna), *studenci, naukowcy – zwolnieni z opłat*).
10. Wprowadzono konieczność prowadzenia rejestru skarg dotyczących zadań lub działalności konsula związanej z wydawaniem wiz Schengen. Ponadto zmieniane przepisy będą przewidywały, iż informacja o sposobie składania tych skarg zamieszczana będzie na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra spraw zagranicznych – *uporządkowanie*.
11. Rozdział 7 – Zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia badań naukowych. Mobilność krótkoterminowa i długoterminowa naukowca. Art. 151 ust. 1. c) pisemne oświadczenie jednostki naukowej, w którym zobowiązuje się ona do zwrotu kosztów wydania i wykonania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, pokrytych z budżetu państwa przed upływem 6 miesięcy od dnia wygaśnięcia umowy o przyjęciu

cudzoziemca, jeżeli przesłanką wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest jego nielegalny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. *W proponowanych zmianach nie zaproponowano zmian dotyczących Art. 151. 1, który jest trudny dla uczelni przyjmującej cudzoziemców w celu prowadzenia badań naukowych. Dlatego warto zaproponować rozpatrzenie zasadności zapisu w obowiązującej UoC.*

Analiza przedłożonego projektu ustawy wskazuje, że dotyczy ona po części dyplomatycznej służby cywilnej, po części urzędów, którym powierzono załatwianie kwestii wiz pobytowych na terenie kraju, także służb ochrony, granicznych, etc. w związku z koniecznością harmonizacji przepisów krajowych z dyrektywami UE i wymogami uruchomienia ruchu bezwizowego z USA.

Dla uczelni interesujące mogą być jedynie kwestie i konsekwencje nieuprawnionego zatrudnienia pracownika naukowego lub administracyjnego w szkole wyższej. Jednak w tym przypadku przepisy mają charakter ogólny i w żaden sposób nie wyróżniają uczelni, więc trudno z nimi dyskutować. Ta ostatnia uwaga jest o tyle istotna, że ciągle mówimy o umiędzynarodowieniu uczelni i ośrodków badawczych. Studenci-cudzoziemcy to możliwość dopływu talentów, a po ich powrocie do kraju ojczystego zazwyczaj są dobrymi ambasadorami naszego kraju. Jeżeli mamy mieć naukę na poziomie światowym, to istnieje konieczność ułatwiania zatrudniania również uznanych światowo specjalistów w naszych uczelniach i jednostkach badawczych. Ten zamysł realizowany w wielu krajach nie może się przebić przez nasze ustawodawstwo.